

حاجی :

مایک وقتی ساز و آوازی داشتیم ای شاهزاده خانم
 سید ابوالقاسمی بود که در دستگاه حجاز آواز میخواند
 جلو باغچه خانام پیاز سبز شده بود
 در گوشه تالارم ریحان و گل ناز چشم میخورد
 دو تا کارگر داشتم که یکساله استخداشان کرده بودم
 یکی کوتاه قد و دیگری دراز قد بود ای شاهزاده خانم
 اکنون شیطان و سوسه ام میکند وقتی اوقاتم تلخ میشود
 کسا را ترک کنم بروم شیرازی شاهزاده خانم

تاج السلطنه :

منهم یگ وقتی چشم دل آزاری داشتم ای حاجی
 بازار حسنم یگ وقتی خیلی گرم بود ای حاجی
 یگ روز قائم بسان سرو گلستان شهرری افراشته بود
 یگ روز موهایم مانند شبهای ظلمانی سیاه بود
 یگ روزی بود که چهره ام برنگ گل سرخ هلو میمانست
 گل خوش رنگ، گل خوشبو، گل بی خار ای حاجی
 یگ روز بود که این گوشها و آب و رنگ گردنم

عاشق فریب و دلربا رهن افکار ایحاجی
آن سینه هام به پیش میجست آن کپلم به پشت سر
وهی میچرخیدم تو پارک چوکبک کهسارا ایحاجی
چه شد بهار حسن من کجاست اردنانس تو
آن عاشق یک چشم کور اسمال عطار ایحاجی
حالا وقته که دوش بدوش بصوت زیروبم بیگیم
آن آیه فاعتبروا یا اولوالابصار ایحاجی

عاشق فریب و دلربا بودند رهزن افکار مردم ایحاجی
سینه‌هایم از پیش و کپلم از پشت برجسته‌میشدند
و در پارک سلطنتی مانند گیک میخرا میدم ایحاجی
بهار حسن من بکجارت؟ اردن است چه شد؟
آن عاشق یکچشم نابینا اسماعیل عطارای حاجی
حالا وقت آنست که هماهنگ یکدیگر بصدای
زیر و بم بخوانیم
آن آیه فاعتبروا یا اولوالابصار را ای حاجی

www.KetabFarsi.com

سراج

سراج، ابراهیم رشتی ملقب به سراج‌الدیوان مردی بود خوش محضر و بذله‌گو که هرچند سواد درست و حسابی نداشت لیکن از قریحه شعر و شاعری برخوردار بود در بادکوبه به شغل دلالی و خرید و فروش کالاهای تجارتهی باب ایران اشتغال داشت و از این معر امرار معاش مینمود. متعاقب انقلاب روسیه در اکتبر ۱۹۱۷ میلادی بزادگاهش برگشت چندی در تشکیلات جنگل با هیئت اتحاد اسلام همکاری نمود پس از آن با استخدام دولت درآمد و کارمند دارائی رشت شد و از طرف پیشکار دارائی گیلان به امانت دارائی ضیابر (گسکر) منصوب گردید.

اشعار گیلکی و فارسی زیادی سروده است که منتخبی از سروده‌های فارسیش در کتاب "گیلان در قلمرو شعر و ادب" چاپ شده و اینک چند قطعه از سروده‌های گیلکیش را در اینجا ثبت میکنیم.

باقتفای غزل عاشقانه، میرزا حسین خان کسمائی
(چہ خوش دبستہ روزگارگریہ میان نالہ میان)

چہ خوش دگادہ روزگارمن ومی بزغالہ میان
رشتہ بغض و دشمنی من و دو چل سالہ میان
اوزردہ جولانہ بیدین برق زنہ چو زعفران
اکورچشانہ بیدین خشک دو پرگالہ میان
مرا واپرسہ علی مار چیرہ جہ ان دوری کونی
کی و ابایہ حکم بوکونہ من و او دجالہ میان
خومو پریشانہ کونہ می دیل و رودہم خورہ
خوشکہ سفیدا فوکونہ کاسہ ایمالہ میان
او روز کہ پالتو دوکونہ عطر زنہ خو زلفانہ
خدا او روزا ناورہ من و او گو سالہ میان
وقتی خو ابرو و اچینہ پودر زنہ سرخاب مالہ
بعینہ کی سگ دیرینہ شکر بنگالہ میان
ای شب بخواب نازدوبوم نانستہ بوغلت بوخوردم
می پا جلیس کستہ دکفت ورزایہ پاچالہ میان
ہاتو جلیس کستہ بوشو تا فارسہ می سینہ سر
بیدم درم تا گوش کون آب بجارخالہ میان
ایتا خورہ بہ طشت سر ایتا خورہ بہ پشم سر
گوی یہود و ارمنی ا بخت و ا طالہ میان

روزگار، چه خوب بهم انداخت رابطه گین و دشمنی را
 بین من و همسر من که هشتاد ساله است
 نگاه به صورت زردش کن که همچون زعفران برق میزند
 به چشمان نابینایش بنگر که در خانه چشم
 خشک و بیروح است

مادر علی از من میپرسد که بچه جهت از او دوری میجوئی
 چه کسی باید بیاید بین من و آن دجاله داوری کند
 وقتی مویش را پریشان میکند دلوروده ام بهم میخورد
 شوید خشک شده را توی گاسه اماله میریزد
 روزی که پالتو به تن میکند و به زلفهایش عطر میزند
 خدا نیاورد آنروز را بین من و آن گوساله
 وقتی ابرویش را کم میکند پودر میزند و سرخاب میمالد
 بعین به سگی شباهت پیدا میکند که به شکر
 بنگاله ریده باشد

یک شبی در خواب ناز بودم که غفلتا "غلّتی خوردم
 و پایم لیز خورد و افتادم میان جای پای یک گاو نر
 همینطور لغزید و رفت تا رسید روی سینهام
 دیدم تا بناگوش در آب بجار خاله غرقم
 یکی میخورد به طشت و آن دیگری به پشم
 مدفوع یهود و ارمنی بر این بخت و این طالع باد

داستان آمدن مرد دهاتی از ده بشهر با عیالش از
زبان خود آنها

ایتا روزی از روزان بوم خیلی بیکار آق دائی
نیشته بوم توت داره کون با قلب افکار آق دائی
ای نفر همدل نوبو تا فوکونم زار و زیبیل
دله عقده بگانم بیم سبک بار آق دائیسی
سریزه حدود مرا بجار می شین جه دست بوشو
ایدانه پیله نزه امسال تلمبار آق دائیسی
می علی مار نیشینه تا صبحدم نالش زنه
حق داره چونکه ایسه واقف اسرار آق دائی
گیله مرده آبرو ، ای مشت بجه دونه پیله
اونم از میان بوشو کاران بوبو زار آق دائی
از خجالت نتانم می زنه شکلا فاندردم
من ایتا غصه دارم می زن هزار بار آق دائی
اونا من وعده بدام ده بیست دانه نیم اشرفی
دگانه خوگردنه بعد از بجار کار آق دائیسی
ارهاز ظلم میراب چور بوبوسته می بجار
اورایکسر نقل بزه هشت تا تلمبار آق دائی
می زنای لخت و برهنه انی سردسمال دینه
می علی جانه دینه پیرهن و شلوار آق دائی
با وجود انهمه بدبختی و سرگردانیسی

یک روز ، خیلی بیگار بودم آقا دانی
مهموم و غمگین زیر درخت توت نشسته بودم
کسی نبود تا آه و زاریم را مطرح کنم
عقدهء دلم را بریزم و سبکسار شوم آقادانی
فکرم بجاهای تاریک رفت مزرعه برنج را از کف داده ام

تلمبارم امسال یک دانه پیله نرده آقادانی
مادر علی من تا صبح می نشیند و مینالد
حق با اوست چونکه واقف اسرار است آقادانی
آبروی گیلده مرد یک مشت برنج است و دو تا پیله
آنهم گداز میان رفت و گارها زار شد آقا دانی
از شرم روی نگاه کردن بچهرهء زخم را ندارم
غصهء من یکی است غصهء او هزار تا آقادانی
من به او وعدهء ده بیست سکهء نیم اشرفی دادم
که بعد از برنج کاری بگردنش بیاویزد آقادانی
از ایسترف از ستم میراب مزرعه ام چور ماند
از آنطرف هشت تا تلمبارم ضایع شد
زخم لخت و برهنه است دستمال بسر ندارد
بر تن فرزندم نه پیراهن است نه شلوار آق دانی
با وجود اینهمه سرگردانی و نکبت و بدبختی

کو خرابه بشم از دست طلبکار آق دائی
 ای طرف درم بهگیر نانوا و قهوه چایی
 او طرف رو آورده بقال و عطار آق دائی
 ابدبختین بکنار ، می زن زنه هی قرقسر
 بدتر از همه خوسه شب رو به دیوار آق دائی
 من نشینم کله کون تا صبحدم سوگولوخوانی
 صحرا مج خفته و من تا صبح بیدار آق دائی
 زنا که وانگا دینم خودا دانه می دیل سوجه
 چاره نارم ببرم پناه به کهسار آق دائی
 جه تتف اوساعتی که پا بنام من به سسار
 میره بدبختی واره از در و دیوار آق دائی
 هی خورم غصه شبانه روز کنم فکر و خیال
 جه مه دس کاری نایه بجز بچار کار آق دائی
 می عز ماجزما کودم ای روز جه خراب بوبوست
 جیویزم با کوچ بشم بهرشت بازار آق دائی
 دوتا هم رعیت دارم عاشور علیک و نازعلی
 می رفیق جانیه امید پاکار آق دائی
 ایناشب می کله کون درازا بوسته نیشته بوم
 می دلیکا و اکودی کسمائی اشعار آق دائی
 اوسه تا هم رعیتان بامید می ورجه شامره
 از قضا ایدانه بچ ناشتیم بهانبار آق دائی

بگدام خراب شده از دست طلبگار بروم آقا دائی
 یکطرف درگیر نانوا و قهوه چسی هستم
 یکطرف بقال و عطار برای وصول طلبشان هجوم آورده اند
 اینهمه هیچ ، زخم دائما " قر قر میکند
 بدتر از همه شبها رو بدیوار میخوابد
 من تا صبح ، آنوقت که خروسها میخوانند جلو منقل نشسته ام
 سگها خفته اند و من تا سحر بیدارم آقا دائی
 وقتی گریه زن را میبینم خدا میداند که چقدر دلم میسوزد
 چاره های ندارم جز آنکه پناه به کسار ببرم آقا دائی
 از تنف رود آن ساعتی که پا به سار گذاشتم
 برایم از در و دیوار بدبختی مبارک آقا دائی
 هی غصه میخورم و هی شبانه روز فکر و خیال میکنم
 میبینم که از من جز برنجکاری کاری ساخته نیست
 عزمم را جزم کردم که یکروز از این خراب شده
 در بروم و با کوچ بروم ببازار رشت آقا دائی
 دو تار عیت دارم که یکی عاشور علی است و دیگری ناز علی
 پا کارم امید است که دوست جان در جانی من است
 یک شب جلو منقل دراز کشیده بودم
 دلم را با شعار کسائی خوش میداشتم
 آن سه تا رعیت برای صرف شام نزد آمدند
 از تصادف روزگار حتی یک دانه برنج در انبار نداشتیم

زنا که چوم که رکفته ناخبر مهمانانه
 وونها درگانه علی مار بشو به بازار آق دائی
 ویریشتم بپا بسام خلاف ملافه دو کودم
 تا بشم بازاره سر از روی اجبار آق دائی
 ا مهمانا نه میان ایتا خودا پرست دو بسو
 انی نام امیر جلیل رعیت سردار آق دائی
 علی ماره حرفانه همش بدا دو جون و جون
 مرا مانع بو بوسته بزور و اصرار آق دائی
 می عله امیر جلیل جه خواب ناز دپر گانه
 بشه خانه باوره قند و سما وار آق دائی
 ترا درد سر ندم تا صبحدم خواب نو کودیم
 کوس میان بو اوشبا راجع به مه کار آق دائی
 همه هم قسم بو بوستید می سره بروز ندید
 فردا شب فادید مراده نفر ایلجار آق دائی
 نه کروجه بچ دره نه می دویانه خوشکه جو
 نه لحاف دوشک دارم نه بچ به انبار آق دائی
 چطو درویش قلندر که خوسه تکیه میان
 انی هستی ایتا کشکول ایتا پیچدار آق دائی
 دوسه ساله پیش که بو آمه محل گاو میرائی
 هوساله می گاو و گودر بو بو مردار آق دائی

چشم زخم که ناگهان به مهمانها افتاد
غوغائی راه انداخت و رفت بیازار آقاداتی
بر خاستم سر پا شلوارم را پوشیدم
تا الزاما " بروم بر سر بازار آقا دائی
در میان مهمانان یکنفری بود که خیلی خداپرست بود
بنام آقا میر جلیل رعیت سردار آقاداتی
به حرفهای مادر علی جویده و سردرگم جواب داد
و بزور و اصرار، مرا از رفتن بیازار مانع شد
آقا میر جلیل، پسرم علی را از خواب ناز بیدار کرد
تا برود خانه اش سماور و قند بیاورد آقاداتی
در دست ندهم تا دمه های صبح خواب به چشمان نرفت
گمیونی درباره گارم آنشب تشکیل یافت
همگی همقسم شدند که سرّ را بروز ندهند
و فردا شب بمن ده نفر کمک بدهند
نه در گروجم برنج است و نه در دیوانم شلتوک
نه لحاف تشک دارم نه برنج در انبار آقاداتی
چطور که قلندری در تکیه می خوابد
و دارائیش یک گشکول است و یک چوبدستی کلفت
دوسه سال قبل که در محل ماگاو میری بروز کرد
در همان سال گاو وگوساله ام مردند آقا دائی

می چهار اطراف خانه پر بو از مشک می—وه
 بمانسته دوسه تاترش انار دار آق دائی
 آمه کولبارا کی ترازو بنی دو من نایسه
 آمه خوشحالی آنه ایسیم سبکار آق دائی
 فردا شب اگر آما کوچ بوکونیم جه ا محل
 آمه جیبانه دینه حبه ودینار آق دائی
 جه خدا شکوه نارم گله دارم جه کد خدا
 انی نسله د گانه احمد مختار آق دائی
 آ خرابه دهمیان نیشا کمر راستا ک—ودن
 هه پدر سگ آورده سکتہ بهمه کار آق دائی
 تا هسا عمر بو کودم نیدم آجور فلته زنا
 کد خدا نو گو بوگو شمر زنا کار آق دائی
 الغرض تصدی ندم تی حوصله تنگا نبسه
 فردا شب هتو بامیم تا گازرودبار آق دائی
 هر کی دی آمه پوزا ا نصف شب جاده میان
 چه مانستیم عینهو دوز بزه زوار آق دائی
 می علی خیس سونه او چئی خوردی مزه امرا
 نان دیزی که خوره خسیس تجار آق دائی
 چوم به چوم نریم اما ارا میان تا صبحدم
 فارسیم احمد گوراب خاک سپهدار آق دائی

در چهار طرف خانه ام پر بود از میوه های معطر
 حالیه دوسه تا درخت انار ترش باقی مانده آقا دائی
 تمام گوله بارمان را که در تر از و بگذاری دو من نیست
 دلمان خوش است که سبکباریم آقا دائی
 فردا شب اگر از این محل برویم
 در جیب هایمان حتی یک حبه و یک دینار پیدا نمیشود
 این لباس را که می بینی در تن مادر علی است
 همین یکی است که آنهم نه رودارد نه آستر آقا دائی
 از خداوند شکوه ای ندارم گلدام از کد خداست
 که خداوند نسلش را براندازد
 در این ده خراب نمیتوان کمر راست کرد
 همین سگ پدر سگته بگام می آورد آقا دائی
 تا این ساعت که از عمرم میگذرد چنین ولد الزانی ندیده ام
 کد خدا نگو بگو شمر زانی آقا دائی
 خلاصه تصدیع ندهم حوصله ات تنگ نشود
 فردا شب بهمین کیفیت تا گازرود بار آمدیم
 هر که به پزو قیافه مادر این نیمه شب می نگرست
 که بچه شبیهیم بعین شبیه زائرین دزد زده آقا دائی
 علی (پسر م) تمشک های جنگلی را از زمین جمع
 میکرد و چنان با مزه میخورد
 همچون نان و دیزی را که بازگانان خسیس میخورند
 چشم ما بهم نمیا مد در این راه تا سحرگاه ، که
 رسیدیم به احمد گوراب ملک سپهدار آقا دائی

زناکه شکلابیدم از گشنگی جه حال بوشو
 مثل میت وانو بو نهرنگ نه رخسار آق دائی
 ایتادس برارداشتیم چن سال پیش کسما بازار
 بازار مج بو انی نام سعید عطار آق دائی
 دوسه روز بو بوشوبو رشته بازار خریدره
 هوساز راه باموبو با دوست بار آق دائی
 می سروریشه بیده انگشت به کون حیرانه بو
 بفهمسته که ایسه می روز ادبار آق دائی
 زود بتاخته گیت بشو احمد گوراب دکانه دم
 ایتا سوفره کوت بزن باته و تیار آق دائی
 فاکشه نا باورده بنه علی ماره ورجا
 شش قران فادا برای خرج بازار آق دائی
 علی مار واکود بیده گندمه با فی بیج ماهی
 فو خاسته خوشکما به هه بیج وبار آق دائی
 خدایه شکر بوکودیم یواش یواش راد کفتم
 مثل پسخان یابو بورسسته افسار آق دائی
 فارسیم چومار سرا کورا بیشیم خوفتن ره
 تپه سر نابو ایتا خرابه دیوار آق دائی
 ترا درد سر ندم اوشب هویه روزا کودیم
 به ابوالفضل بو پوستم جه عمر بیزار آق دائی
 صب سه دوزه نان بهم ایدوزه هم موتال پنیر
 سه تا چائی باوردم کنار دیوار آق دائی

بقیافه زخم نگاه کردم که از گرسنگی بیحال شده بود
همچون میت، رنگ به رخسار نداشت آقادائی
یک دوستی داشتم در چند سال پیش اهل کسما
پیشه‌ور بود اسمش سعید عطار آقادائی
دو سه روز بود که رفته بود بازار رشت برای خرید
در این وقت با دوستی بار بازگشته بود آقادائی
سروریشم را که دید انگشت به... حیران ماند
فهمید که روز ادبار و فلاکت من است آقادائی
فوری بتاخت رفت به احمد گوراب دم دکان
یک سفره پر با کلی لوازم آقادائی
گشان گشان آورد گذاشت جلو مادر علی
شش قران هم خرج بازارش را داد آقادائی
مادر علی سفره را باز کرد دید نان گندم است با ماهی پخته
و این اهدائی را تند بشکمش فرود داد آقادائی
خدایرا شکرگنان براه افتادیم
مانند یا بوپسخانی که افسارش پاره شده باشد
رسیدیم به چمار سرا، برای خفتن کجا برویم؟
روی تپه چمار سرا یک دیوار خرابه‌ای بود آقادائی
درد سوت ندهم آن شب را در همانجا بروز آوردیم
قسم به ابوالفضل که از این عمرم بیزارم آقادائی
صبح سه دوازده نان خریدم یک دوازده هم پنیر خیکی
سه چائی آوردم کنار دیوار آقادائی

ایتا شیرین بوخوردم ایتا دکر پر گوزه کا
 ششش تا چائی بو بوسته جمعا "سیصن نار آق دائی
 علی ماره چشمه از گریه نیشا خوشکا کودن
 حق داره چون فارسه موقع تاب کار آق دائی
 انی هوش انی حواس همه بشو به تون بچار
 کن کن ناره دوکونه خو تنگ شلوار آق دائی
 اویجین دوباره وقتیکه انه بیاد آییسه
 دکفی بچار کله مثل کولی قار آق دائی
 الغرض می آقاره گفتن ره هتو بامیم
 ایدفعه بیدم دریم سمسار بازار آق دائی
 هه بازار سرا بامیم تا فارسیم ایتا بقعه
 او امام زاده مکان کوچه سردار آق دائی
 سه تا صلوات بدائیم بیسیم امامزاده درون
 بزه نابو چل چراغ تا انی خاردار آق دائی
 ایتا قوچاق آخوند عمامه ای مزکوله چشم
 انی گردن هتو به مثل سفه دار آق دائی
 امرا به فاسه کیفیت شیوه لسه کویا برین
 به ا جور فلاکت و با حال ادبار آق دائی
 نگفتم که زواریم اما آئیم چه راه دور
 ایسیم آرشت بازار بی یار و غمخوار آق دائی
 من بیدم آخوند کرا می کش ویپله واموجه
 هی واموج فوموج کونه احسین خالدار آق دائی

یکی شیرین خوردم یکی هم تلخ
 شش تا چائی ما جمعا "سیصد دینار آقادائی
 چشم مادر علی را از گریه نمیتوان خشک کرد
 حق دارد چونکه موقع تا بکار فرا رسیده
 هوش و حواسش به تون بجار رفت—
 وقت شماری میکنند که شلوار تنکش را بیوشد آقادائی
 وقتی ویجین مجدد بیادش میآید
 که در مزرعه مانند مرغ ماهی خوار میافتاد
 باری برای آقایم گفتنی همینطور آمدیم
 یگد فعه دیدیم در بازار سمسارهای رشتیم آقادائی
 از بازار سمسارها رد شدیم تا به بقعه ای رسیدیم
 آرامگاه آن امام زاده واقع در کوچه سردار بود
 سه صلوات دادیم و رفتیم توی امامزاده
 چلچراغ تا نقطه انگاشش آویزان بود
 یک آخوند چاق معمم با دیدگان گل مژه دار
 گردنش به درخت آزاد میمانست آقادائی
 بما فحاشی کرد که هیگل مرده تان را بکجا میبرید
 به این وضع فلاکت بار و نکبت و ادبار آقادائی
 گفتیم که ما زواریم و از راه دور آمده ایم
 و در بازار رشت بی یار و غمخواریم آقادائی
 من دیدم آخوند دارد جیب و بغلم را میجوید
 وهی و ارسی و جستجو میکند این حسین خالدار آقادائی

ایٽا ڪفتال زناي بعينه اسمي نابڪــــار
 گویا بوا ماچه سگ آخوندڪ مار آق دائی
 دس دگاد به کوله بار آراوامج اوراوامج
 چطو شب گیر بوکونی مناره بازار آق دائی
 مرا خیال که بقعه نیه آن شعبه نواقله
 پسر و مار ایسیدی شاگرد راهدار آق دائی
 من بفکر ا شوم آمه بار میان قاچاق دینه
 جه آمه جان چی خواهیه آ مردم آزار آق دائی
 بگفتم چی وامجی آخوند آمه بار میان
 میر غضب هم نوکونه هیچوقت آتو کار آق دائی
 تراکی شناسیمی مستحییم امام زاده
 تی خانه دورین نامیم بازور و اجبار آق دائی
 غریبانه جابه رشت مسجدده یا امام زاده
 چی چی نی پناه بره به یک تمشزار آق دائی
 مسجد که راه ندیدی بقعه که سگ دبسته نا
 کویه منزل بوکونه ناخوش بیمار آق دائی
 متوله که بیگی امام زاده یا بقعه یسه
 خانه یه ارشی دانه جه خو . . . مار آق دائی
 خانمان رشته جرات ناریدی حرف بزنیسد
 اشنی زور که دیشه دهاتی زوار آق دائی
 مختصر چی دردسر بعد از وامج فوموج کودن
 بگفته صدری دینه شیمه میان بار آق دائی

یک پیره زن شبیه اسمی نابگ ————— ار
 که ظاهراً " این سنگ ماده مادر آخوند بود
 دستی انداخت بگوله بارمان اینطرف را بگرد آنطرف را بگرد
 چنانکه شب گذارت به مناره بازار بیفتد آقادائی
 من بتصورم که اینجا بقعه نیست شعبه وصول عوارض نواقلی است
 و پسر و مادر شاگرد را هدارند آقادائی
 من فکر کردم که در میان گوله بارمان مال قاچاق نیست
 پس این مردم آزار از جانمان چه میخواهد آقادائی
 گفتم ای آخوند! چه جستجوئی میکنی در میان بارمان
 میر غضب هم چنین کاری که توداری میکنی نمیکند آقادائی
 ما که تورا نمیشناسیم با ما مزاده متحصن شده ایم
 بخانهات که با زور و اجبار نیامده ایم آقادائی
 مکان غربا در رشت یا مسجد است یا امامزاده
 گنجشک هم پناه به تیغزار میبرد آقادائی
 در مسجد که راه نمیدهند در بقعه که سگ بسته اند
 پس ناخوش و بیمار کجا منزل کنند آقادائی
 به متولی که بگوئی اینجا امامزاده یا بقعه است
 خانه را ارشی مادر . . . ش میدانند آقادائی
 به خانصهای رشت جرئت نمیکنند حرفی بزنند
 زورشان فقط به زوار دهاتی میرسد آقادائی
 اجمال مطلب آنکه بعد از بازرسی وزیر و روگردن اشیا
 پرسید آیا برنج صدری در میان بارهایتان نیست آقادائی

سه نفر آدم بامید آنهمه راه لنگسته نه
 مرغ لاکو که بیه ایتا هزار آق دائی
 من جهنم ایدانه ناوردیدی می مار ره
 یا ایتا لبله کونوس یا خوج آبدار آق دائی
 شومرا افغان بتاخت یکشی شیمه جیبا دینه
 شومرا بابا باورد هتو بازار آق دائی
 می علی ماره هتو پا سر بسزه جوگوردانه
 او زبان بسته د کفت جهنطق وگفتار آق دائی
 ایتا شیعه دنوبو آنهمه زوار میمان
 ا اخونده بده فحش های آبدار آق دائی
 اپیله رشت بازار آزادیخواهان میان
 ایتا با کله نیه واقف ا کار آق دائی
 الغرض بامیم بیرون بیدیم ایتا کهنه فروش
 امرا جلو دره مثل جلودار آق دائی
 انه منت بوکودیم تی سرهکا صدقه بوکون
 ایسیم ا کوچه میان غریب و بی یار آق دائی
 او اجان گیل که به پیری برسه بالفظ خوش
 بعینه مثل ایتا پروایتا مار آق دائی
 امره یگراست بپرده بقعه خواهرامام
 بیدم او صحن میان نه پیله بازار آق دائی
 ایجا راه بلد بباش امشب اویا روزا کونیم
 بید ینیم صوب چه کونه خدای جبار آق دائی

سه نفر آدم ، آنهمه راه را لنگ لنگان آمده‌ایند
خوراک مرغ لاگو که قیمتش یگقران است با خود نیاورده‌اید
من بدرک ، یکی برای مادرم نیاوردیــد
نه حتی یک لبله از گیل یا خوج آبدار آقا دائی
مگر افغانها بشما تاخته‌اند که یکشاهی در جیبشان نیست
شما را با اینطور بیـــــازار آورده آقا دائی
چنان به پای مادر علی زد که پایش پیچ خورد
و آن زبان بسته از نطق و گفتار باز ماند آقا دائی
در میان آنهمه زوار یگنفر شیعه پیدا نبود
که باین آخوند چند فحش جانانه بدهد آقا دائی
در این بازار رشت بزرگ و در میان آزادخواهان
یگنفر با فکر واقف این کار نیست آقا دائی
خلاصه بیرون آمدیم و یک کهنه فروش را دیدیم
که همچون جلودار ، جلو ما دارد می‌رود آقا دائی
از او خواهش کردیم که تصدق سرت کن
ما در این کوچه غریب و بی‌یاوریم آقا دائی
آن پدر رشتی که انشاء الله به پیری برسد
با محبت و با زبان خوش همچون پدر و مادر نسبت بفرزند
ما را یگراست به بقعه خواهر امام برد
که در صحن بقعه بازار بزرگی برپا شده بود آقا دائی
با و گفتیم رهنمون شو که محلی را یکشب بروزاوریم
تا ببینیم صبح فردا خدای جبار در حق ما چه خواهد کرد

بیدم ا کهنه فروش می علی ماره فاندیره
 هی چومک زنه کونه خنده بسیار آق دائی
 می دیلا چروش بزه می حوصله بسر با مو
 بوبوستم رشت بازار عجب گرفتار آق دائی
 دم به دم اگیل امه همراه با مو تا بادیله
 اتو بی حیا نیدم مثل ا سمار آق دائی
 رو بوکود به مه زنای بفرمائید بیشیم خانه
 آ او جه د فارسی وصل به بوسار آق دائی
 علی ماره رنگ رو هتو بوبو ا زعفران
 پرکستی او حیوانک مثل پلت دار آق دائی
 ناخبر ایتا اجان باموجه او کوچه بیرون
 گیل دست پاچه بزه به چاک دیوار آق دائی
 با زبان خوش اجان بگفت شما که رعیتین
 چیره ویلان چرخیدی بکوچه بازار آق دائی
 بگفتم نایب اما فرارئیم جه ده آئیم
 همه گشنه همه تشنه همه بیمار آق دائی
 ماشاء الله بقعه میان هتو فوبوبو سربس
 استکان قوری بشکسته سماوار آق دائی
 چتر بشکسته هونگ دسته نابو بالای هم
 کهنه پیرهن جردقه نیم تنه شلوار آق دائی
 ایتا سید پیس گل درازه قد نازک عب
 بوی خوشحالی آمی از انی کردار آق دائی

ملا حظه‌گردم که گهینه فروش به مادر علی از روی هیزی نگاه میکند
 باو چشمک میزند و می‌خندد آقا دائی
 در دلم غوغا پدید آمد و حوصله‌ام سررفت
 عجب گرفتاری شدیم در میان این شهر آقاداتی
 این مرد پشت سر ما تا بادی‌الله همراه آمد
 این جور بی‌حیا را در عمرم ندیده بودم آقاداتی
 رو کرد به همسرم که بفرمائید برویم خانه ما
 که به مساحت کمی از بوسار واقع است فریاد گنی می‌شنوند
 رنگ و روی مادر علی پرید و شد مثل زعفران
 و همچون درخت پلت میلرزید آقاداتی
 ناگهان یک پاسبان از کوچه‌ای بیرون آمد
 و چون گهینه فروش او را دید دستپاچه شد و زود در رفت
 پاسبان با لحن مودبانه از ما پرسید رعیت که هستید
 چرا در کوچه و بازار رشت ویلان و سرگردانید
 باو گفتیم آجدان ما فراری هستیم و از ده می‌آئیم گرسنه و تشنه و بیماریم
 در بقعه‌ای که دیدیم چنان روی هم ریخته شده بود
 استگان و قوری شکسته و سماوار آقاداتی
 چتر شکسته و دسته‌ها و نراروی هم انداخته بودند
 پیراهن گهینه یکطرف بود گت و شلوار طرف دیگر آقاداتی
 یک سید بد سیما و قد دراز که عبای نازکی به دوش داشت
 و از گردارش بوی مسرت استشمام میشد

من پاتوک پاتوک بشوم با احتیاطانی حضور
 چطو سرگالش ایسه حضور سالار آق دائی
 می گرفتاره همه من آقا حالی بکسودم
 هتو تقریر بو کودم چو زنگ اخبار آق دائی
 سیدا آتشا گیفت خودوتا پا زمین بسزه
 بگفته لعنت سگ بر اجور همکار آق دائی
 می دسه بیگیت مرا ببرد اینا بالاخانسه
 چی اطاق ، قشنگه درقشنگه دیوار آق دائی
 حصیرانداز بوکوده اطاقه تان دیواره دور
 ایدانه منقل بیهه تازه جه بازار آق دائی
 اوسه کودخانه ، با وردید آمه ره لحاف دوشک
 اینا زنبیل زوغال فاده جه انبار آق دائی
 بگفته ان تی زغال ان تی لحافان تی دوشک
 شیمیره شام آورده یاکم یا بسیار آق دائی
 تی جانیکه چی واجه تا کی ترالختا کونم
 امیره قحطه مگر زوار پولدار آق دائی
 یهودی خو مهمانه ا وقته بیرون نوکونسه
 اونم از بقعه میان ا وقت افطار آق دائی
 ترا دردسر ندم وقتی ا قا بیرون بوشو
 بمانیستم ا اطاق من و علی مار آق دائی
 علی مار از دل تان ا سیده دوعا کسودی
 گفتمی من از اون نوبوم هرگز امیدوار آق دائی

مرا بسویش جلب کرد و پاورچین بوی نزد یک شدم
 آنچنانکه سرگالش بحضور سالار میرسد
 گرفتاریم را از اول تا آخر به آقا حالی کردم
 و همه چیز را همچون زنگ اخبار تقریر کردم
 سید خشمناک شد و دوپایش را زمین کوبید
 و گفت لعنت سگ بر این نوع همکارها آقاداتی
 دستم را گرفت و برد در بالاخانه ای
 که هم اطاقش خوب و هم درود یوارش قشنگ بود
 کف اطاق حصیر انداخت و دیواره اطاق نیز حصیر گرفته
 یک منقل تازه از بازار خرید آقاداتی
 کسی را روانه خانه اش کرد برای ما لحاف تشک آوردند
 یک زنبیل زغال از انبار خانه اش برای ما فرستاد
 بما گفت این زغالتان آنهم لحاف تشکتان
 شام هم برای شما خواهند آورد کم و زیادش را می بخشید
 شما چی دارید تا که بخواهیم لختتان کنیم
 مگر برای ما زوار پولدار قحط آمده؟ آقاداتی
 یهودی هم مهمانش را اینوقت شب بیرون نمیکنند
 آنهم از میان بقعه بوقت افطار آقاداتی
 در دست ندهم وقتی آقا بیرون رفت
 ماندیم من و مادر علی در ایسن اطاق آقاداتی
 مادر علی از ته دل دعا بسید میکرد
 میگفت من از او چنین امیدوار نبودم آقاداتی

می حواس و هوش همش نا دوز زکریا و یجه
 ده بیدین چی کشیدی او بقعه زوار آق دائی
 ایتا نازنین امام زاده پیله سازده وارث
 انی دوره بیگفته ای دسته طرار آق دائی
 هتو صحبت کودنا شب فارسه ساعت دو
 ایتا سینی شام بامو جه سمت بازار آق دائی
 ایتا ده سینی علیحده سه تا بشقاب دوبو
 ایتا فیرنی ایتا رشته ایتا خوشکار آق دائی
 می علی فو خوفته بشقابانه سر مثل پیچا
 چونکه هرگز نیده بو اجور شیرین بار آق دائی
 صوب چایی مائی بو خوردم سراونام بازار ره
 بیدم مردم دوویدی بازاری و زار آق دائی
 ای نفر تخمه فروش هتو با مو می مچه کون
 دمبدم فریاد کودی تخمه بودار آق دائی
 واپرسم مطلب چیه ؟ جواب بدا تخمه فروش
 بیکارانه بریدی نظام اجبار آق دائی
 بگفتم پس اجحوس و اخوس ا قال و قیل چیه
 چیره دلتنگی دارید اشان جه ا کار آق دائی
 اشانا دولت مگر خوراک نده پوشاک نده
 پس چیره رشت بازار ایسید عزا دار آق دائی
 تخمه ای قسم بو خورده تی جوانه جان قسم
 ا جوانان نخوائید بیشید پی کار آق دائی

هوش و حواس من هم‌هاش به زگریا دزده رفت
دیگر ببین زوار آن بقعه از دست او چه می‌کشند
یک امام زاده نازنین و بزرگ و اصیل
دورش را یک عده طرار و شاید گرفته‌اند آقادائی
همین‌طور صحبت‌کنان دو ساعت درست گذشت
که از سمت بازار یک سینی شام برای ما آورده شد
در یک سینی دیگر جداگانه سه بشقاب در میان
یکی فیرنی یکی رشته یکی خشکار آقادائی
علی من هوار شد روی بشقابها مانند گربه
از این نظر که هرگز چنین شهد و شگری را به چشم ندیده بود
صبح چائیم را خوردیم و سری به بازار زدیم
دیدم مردم نزار و پریشان می‌دوند
یکنفر تخمه فروش تا جلو چاندام نزدیک شد
و فریاد میکرد "ای تخمه بوداده" آقادائی
پرسیدم جریان چیست؟ مرد تخمه فروش در جوابم گفت
بیگاران را به نظام وظیفه می‌برند این است که
دارند از جلو ماء مورین فرار میکنند
من گفتم این قیل و قالها برای چه و چرا خود را مخفی میکنند؟
دلتنگیشان از این کار چیست آقادائی
مگر دولت باینان خوراک و پوشاک نمیده؟
پس چرا بازار رشت عزادار شده آقادائی
تخمه فروش برایم قسم خورده که سوگند بجان عزیزت
که این جوانان نمی‌خواهند پی‌کار بروند آقادائی

هم مواجب فادیدی لباس و هم شام و ناهار
 همه تخت خواب دارید حاضر و تیار آق دائی
 اما رشت جوانانه دینی باخش و فش
 همه تان مشکل موخوردو همه بیکار آق دائی
 همه جور آدم داریم اما اگیلانه میان
 از صفر لختی بیگیر تا که سپهدار آق دائی
 اپتا ظاهر فاندری بعین حسین حاج تقی
 باطنا "رم کونه از سایه دیوار آق دائی
 اپتا گوز تاودائی ناستوبو کوجه میان
 انی زهله ترکه به ناخوش و بیمار آق دائی
 ایدسته شغل و عمل آقهوه خانانه میان
 وافوره دم دکونید قلیان و اسرار آق دائی
 سر و کله گرما بو همه زنیید گرد کله
 دو کلمه گوش بوکون از نسیم عیار آق دائی
 رستم زال خفته بو لقدبزه کوتاودا
 جه رخش شیهیه بوبو رستم خبردار آق دائی
 او عمود سه هزار من دینی عراده میان
 خوسره گر گردانه حمزه نامدار آق دائی
 به بیابان فارسه چایه بکنده جه زمین
 آب بوخورد بنا زمین انه پیله کار آق دائی
 احسین کرد دروغکی فوس سکه بیدین
 ای نفر غریب و کرد گوسفنده چوبدار آق دائی